

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

247878

การวิเคราะห์ปัญหาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา

วิลาสินี ไกรมาก

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555

๖๐๐๒๕๒๕๓๒

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

247878

การวิเคราะห์ปัญหาวิชาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา

วิลาสินี ไกรมาก

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555

การวิเคราะห์ปัญหาวิชาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา

วิลาสินี ไกรมาก

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.อัญชดี เจ็งเจริญ

.....กรรมการ

อ.ดร.มานิช โพธารรณ์

.....กรรมการ

อ.ดร.อนัสปรีย์ ไชยวรรณ

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

อ.ดร.มานิช โพธารรณ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อ.ดร.อนัสปรีย์ ไชยวรรณ

18 พฤษภาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาของ อ.ดร.มาโนช โพธาภรณ์ ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา คำชี้แนะ ตลอดจนให้คำปรึกษาที่มีประโยชน์ต่อการศึกษา อีกทั้งให้ความช่วยเหลือและให้การสนับสนุนทุกๆด้านอย่างดียิ่งจนกระทั่ง ลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี เจ็งเจริญ ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ รวมทั้ง อ.ดร.อนัสปรีย์ ไชยวรรณ กรรมการ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าต่อการศึกษา พร้อมทั้งตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาด ตลอดจนให้คำแนะนำต่างๆ อันส่งผลให้การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ให้ความรู้ ตลอดจนแง่คิดในด้านต่างๆ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะเศรษฐศาสตร์ ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือบริการประสานงานด้านต่างๆ เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ที่เป็นกำลังใจให้ด้วยดีตลอดมา รวมทั้ง เพื่อนๆนักศึกษาปริญญาโทเศรษฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ 1 ปี) รุ่นที่ 10 ทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา และขอขอบคุณหน่วยงานราชการผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ทุกท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าจัดหาข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ทำให้การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสร็จสมบูรณ์ไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้ที่สนใจข้อมูลไม่มากนักน้อย และหากเกิดความผิดพลาดหรือบกพร่องประการใด ผู้เขียนกราบขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

วิลาสินี ไกรมาก

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์บัญชีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ
จังหวัดพะเยา

ผู้เขียน นางสาววิลาสินี ไกรมาก

ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อ.ดร.มาโนช โพธารณณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

อ.ดร.อนัสปรีย์ ไชยวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

247878

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม
จังหวัดพะเยา และศึกษาปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด
พะเยา โดยงานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลทุกภูมิภาค ประเภทอนุกรมเวลารายปี ในช่วงปีพ.ศ.2538-2552 ทั้งนี้ได้
แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนแรกเป็นการอธิบายถึงลักษณะการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์
มวลรวมจังหวัด โดยแบ่งเป็น สาขาการเกษตรและสาขานอกภาคการเกษตร โดยใช้การวิเคราะห์เชิง
พรรณนา ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวล
รวมจังหวัด โดยอาศัยกรอบการวิเคราะห์ของบัญชีการเจริญเติบโต โดยการคำนวณหาผลิตภาพการ
ผลิตของปัจจัยการผลิตโดยรวม

ผลการศึกษาพบว่า เศรษฐกิจนอกภาคการเกษตร เป็นภาคเศรษฐกิจหลักในการขับเคลื่อน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด โดยในปีพ.ศ.2545-2550 ซึ่งถือเป็นช่วงที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมี
อัตราการขยายตัวอย่างมาก โดยมีแรงขับเคลื่อนหลักจากสาขาการขนส่งและการขายปลีก ดังนั้น
ธุรกิจขายปลีกและขนส่งจึงมีส่วนสนับสนุนให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา

ในช่วงปีพ.ศ. 2539-2543 ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยเกิดวิกฤตเศรษฐกิจทำให้มีเศรษฐกิจนอกภาคการเกษตรหดตัวลง โดยปัจจัยสนับสนุนจากทุนนอกภาคการเกษตรมีบทบาทในการช่วยสนับสนุนให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมนอกภาคการเกษตรติดลบไม่มาก เห็นได้ชัดในปีพ.ศ.2543 ที่มีการลงทุนและการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมใหม่เพิ่มขึ้นทั้งจำนวนรายและจำนวนเงินลงทุน ส่วนภาคเศรษฐกิจทั้งจังหวัด ปัจจัยสนับสนุนจากทุนเป็นเพียงปัจจัยเดียวที่มีบทบาทในการสนับสนุนให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมีอัตราการขยายตัว และยังมีบทบาทไม่มากเพียงพอ จะเห็นได้จากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยังมีอัตราการขยายตัวติดลบอยู่ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ในขณะที่ภาคการเกษตรในช่วงปีพ.ศ.2539-2543 ผลผลิตทางการผลิตของปัจจัยการผลิตโดยรวม และปัจจัยสนับสนุนจากทุนทางการเกษตร มีบทบาทในการผลักดันให้เศรษฐกิจภาคการเกษตรมีอัตราการขยายตัวได้

และในช่วงปีพ.ศ.2544-2552 เป็นช่วงที่ผลิตภัณฑ์จังหวัดมีอัตราการเจริญเติบโตอย่างมาก จะเห็นได้ว่าปัจจัยสนับสนุนจากแรงงานเริ่มมีบทบาทในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในและนอกภาคการเกษตร แต่ปัจจัยหลักในการสนับสนุนยังคงเป็นทุน และผลผลิตทางการผลิตของปัจจัยการผลิตโดยรวม (TFP) หรือความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการพัฒนาต่าง ๆ นั้นเอง ที่มีส่วนสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นเราต้องให้ความสำคัญที่ต้องเร่งพัฒนาคุณภาพ ปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของแรงงาน เพื่อให้ผลผลิตทางการผลิตของปัจจัยแรงงานมีประสิทธิภาพ และมีบทบาทในการสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยสนับสนุนจากผลผลิตทางการผลิตโดยรวม (TFP) มีบทบาทในการขยายตัวทางเศรษฐกิจในภาคเศรษฐกิจจังหวัด และเศรษฐกิจนอกภาคการเกษตร ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมให้มีการปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการพัฒนาต่างๆ เช่น การส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีที่ดีและเหมาะสม การจัดระบบการเพาะปลูก การวิจัยหาพันธุ์พืชต่างๆ รวมถึงระบบโลจิสติกส์ และการบริหารจัดการด้านการตลาด

Independent Study Title Analysis of Growth Accounting of Phayao Province

Author Miss Wilasinee Kraimak

Degree Master of Economics

Independent Study Advisory Committee

Lect. Dr. Manoj Potapohn Advisor

Lect. Dr. Anusree Chaiwan Co-advisor

ABSTRACT

247878

The purpose of this study was to empirically investigate sources of Gross Provincial Product (GPP) growth in the Phayao Province, and to assess the factors that contributed to the Phayao Province's GPP in growth by employing secondary data, time series data, from 1995 - 2009. The study was divided into 2 sections. The first section explained the growth of GPP in agricultural and non-agricultural fields using the description analyses. The other section was the analysis of the production factors that contribute to the growth of GPP, by applying Growth Accounting Analysis to find the Total Factor Productivity (TFP).

The results reveal that the non-agricultural economic was the main drive of the GPP. From 2002-2007, the GPP expanded the most. The main drive was from the wholesale and retail trade section. Then, the existence of the wholesaler and retailer in the province has contributed to the economic growth during the period.

However, from 1996-2009, the growth of capital contribution was the main factor and had an important role in contributing the economic growth rate of the province. The second factor was the labor contribution, while land contribution was role in the agricultural sector. On the other hand, the TFP contribution hardly contributed to the growth rate.

From 1996-2000, Thailand faced an economic drop which reduced the expansion of the economy in the non-agriculture sector. The capital contribution from the non-agriculture sector supported the GPP of the non-agriculture sector. In 2000, In Phayao Province the number and investments of investor and factories increased. For the provincial economy, the capital contribution was the only factor supporting the GPP growth rate, but the support was not enough. This can be seen from the negative GPP growth rate during the crisis. While in the agricultural sector during 1996-2000, productivity of Total Factors Productivity and agriculture capital contribution were factors driving the economic growth rate in the agricultural sector.

From 2001-2009, the GPP grew at the highest rate. It can be noted that the labor contribution became a part of the economic growth, especially in the agricultural and non-agricultural sectors. On the contrary, the main factor was still capital contribution. Therefore, it is important to develop and adjust the labor quality and effectiveness in order to increase the productivity of the labor contribution to have a major role in economic expansion.

From this study, it can be concluded that TFP contribution supported economic growth in the economics of the province and the non-agricultural economy. As a result, technological advances and development such as promoting the use of appropriate technology, the system of cultivation, plant research, logistics system and marketing should be encouraged more.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	9
1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	9
1.4 ขอบเขตการศึกษา	10
1.5 นิยามศัพท์	10
บทที่ 2 กรอบแนวคิดทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 กรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	13
2.1.1 ฟังก์ชันการผลิต (Production Function)	13
2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวัดผลิตภาพการผลิต	14
2.1.3 ผลิตภาพปัจจัยการผลิต โดยรวม (Total Factor Productivity: TFP)	16
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19

บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1	แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	23
3.2	ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	26
3.3	วิธีการศึกษา	27
บทที่ 4	ผลการศึกษา	
4.1	ผลการศึกษาลักษณะการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา	29
4.2	ผลการศึกษาผลิตภาพปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ของจังหวัดพะเยา	34
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	
5.1	สรุปผลการศึกษา	48
5.2	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	53
5.3	ข้อจำกัดในการศึกษาและข้อเสนอแนะ	55
	เอกสารอ้างอิง	57
	ภาคผนวก	59
	ประวัติผู้เขียน	68

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 อัตราขยายตัวของ GDP ปัจจัยการผลิต และ TFP ของไทย ปี พ.ศ. 2525 – 2553	3
1.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพะเยา ณ ราคาประจำปี ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2552	5
1.3 จำนวนเงินลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในจังหวัดพะเยา ปีพ.ศ. 2535-2550	6
1.4 ข้อมูลโครงสร้างกำลังแรงงาน จังหวัดพะเยา แยกตามสถานภาพแรงงาน พ.ศ. 2549-2554	7
4.1 มูลค่าและอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพะเยา ณ ระดับราคาคงที่ปีพ.ศ.2531 ระหว่างปีพ.ศ.2538-2552	30
4.2 สัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด 17 จังหวัดภาคเหนือ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเหนือ ณ ระดับราคาคงที่ปี 2531 ระหว่างปีพ.ศ.2538-2552	31
4.3 มูลค่าและอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพะเยา แยกเป็นภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร ระหว่างปีพ.ศ.2538-2552	33
4.4 ค่าสัมประสิทธิ์หรือค่าความยืดหยุ่นของปัจจัยการผลิตของเศรษฐกิจทั้งจังหวัดระหว่างปีพ.ศ.2538-2552	35
4.5 ผลิตภาพปัจจัยการผลิตที่มีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจทั้งจังหวัด ระหว่างปีพ.ศ.2539-2552	37
4.6 ค่าสัมประสิทธิ์หรือค่าความยืดหยุ่นของปัจจัยการผลิตของเศรษฐกิจภาคการเกษตร ระหว่างปีพ.ศ.2538-2552	40
4.7 ผลิตภาพปัจจัยการผลิตที่มีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจภาคการเกษตร ระหว่างปีพ.ศ.2539-2552	41
4.8 ค่าสัมประสิทธิ์หรือค่าความยืดหยุ่นของปัจจัยการผลิตของเศรษฐกิจนอกภาคการเกษตร ระหว่างปีพ.ศ.2538-2552	44

4.9	ผลิตภาพปัจจัยการผลิตที่มีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจนอกภาคการเกษตร ระหว่างปีพ.ศ.2539-2552	45
5.1	สรุปปัจจัยการผลิตที่มีบทบาทในการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จำแนกตาม ช่วงเวลาการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ และภาคเศรษฐกิจ	53

สารบัญภาพ

รูป	หน้า
1.1 เนื้อที่ถือครองที่ดินเพื่อการเกษตรและเนื้อที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ ปี พ.ศ.2546-2551	8
4.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพะเยา ภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร ณ ราคาคงที่ปี 2531 ระหว่างปีพ.ศ.2538-2552	32
4.2 สัดส่วนภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ระหว่างปีพ.ศ.2538-2552	34
4.3 ผลผลิตภาพปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งจังหวัด ระหว่างปีพ.ศ.2539-2552	38
4.4 ผลผลิตภาพปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภาคการเกษตร ระหว่างปีพ.ศ.2539-2552	42
4.5 ผลผลิตภาพปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภาคการเกษตร ระหว่างปีพ.ศ.2539-2552	46

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวก	หน้า
1 Gross Provincial Product at constant 1988 Prices	60
2 ข้อมูลการลงทุนจังหวัด จำนวนแรงงาน จำนวนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ผลิตภัณฑ์จังหวัดพะเยา ระหว่างปีพ.ศ.2538-2552 แยกเป็นภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร	62
3 ข้อมูลที่ใช้ในหาค่าความยืดหยุ่นของปัจจัยการผลิตของเศรษฐกิจทั้งจังหวัด ระหว่างปีพ.ศ.2538-2552	63
4 ข้อมูลที่ใช้ในหาค่าความยืดหยุ่นของปัจจัยการผลิตของเศรษฐกิจภาคการเกษตร ระหว่างปีพ.ศ.2538-2552	64
5 ข้อมูลที่ใช้ในหาค่าความยืดหยุ่นของปัจจัยการผลิตของเศรษฐกิจนอกภาคการเกษตร ระหว่างปีพ.ศ.2538-2552	65
6 ผลการคำนวณสัมประสิทธิ์ของปัจจัยการผลิตของเศรษฐกิจทั้งจังหวัด	66
7 ผลการคำนวณสัมประสิทธิ์ของปัจจัยการผลิตของเศรษฐกิจภาคการเกษตร	66
8 ผลการคำนวณสัมประสิทธิ์ของปัจจัยการผลิตของเศรษฐกิจภาคการเกษตร	67